

COMISSIONS DE TREBALL

La influència de la pornografia en l'educació sexual L'empoderament sexual femení

AUTORA: ELENA CRESPI I ASENSIO (Psicòloga, sexòloga i feminista)

eLena Crespi

6è CONGRÉS
de les DONES del BAIX LLOBREGAT

Consell Comarcal
del Baix Llobregat

Amb el suport de:

Ajuntament de
Cornellà de Llobregat

Diputació
Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament d'Igualtat i Feminismes
Secretaria de Feminismes

Pacto de Estado
contra la violencia de género

LA INFLUÈNCIA DE LA PORNOGRAFIA EN L'EDUCACIÓ SEXUAL

XXX

La pornografia està present en la nostra societat des de fa molt de temps i des de que existeix ha estat molt influent en com hem entès la sexualitat. Actualment, ens trobem en un moment on l'accés al contingut pornogràfic és molt més senzill que mai i això fa que la canalla tard o d'hora l'acabi consumint. També ens trobem en una etapa en el que es produeix moltíssima pornografia i això encara en facilita més l'accés ja que molt d'aquest material és de contingut gratuït.

La pornografia, però, no és la culpable de la totalitat de la concepció que tenim de la sexualitat. Hi ha diversos elements que hem de tenir en compte i que faciliten que el contingut sexual explícit s'impregni en moltes de les persones que el consumeixen. Des de la Universitat de les Illes Balears van fer un estudi sobre la influència de la pornografia en les persones joves que ens dóna moltes pistes sobre què influeix realment en la concepció de la sexualitat que tenim.

Entre les conclusions de l'estudi de la Nova pornografia i relacions sexuals en joves de la Universitat de les Illes Balears, que van fer en Lluís Ballester Brage, la Carmen Orte Socías i la Rosario Pozo Gordaliza, entre els resultats i conclusions podem destacar: 1) la pornografia a internet pot influir sobre les actituds sexuals, valors morals i activitat sexual de la joventut; 2) els homes són els grans consumidors de pornografia a internet i els que pressionen més en el canvi de les pràctiques sexuals, i 3) el fàcil accés a la pornografia a internet forma part d'un entorn altament sexualitzat.

El focus important és, doncs, pensar que:

- 1.** En la pràctica real, la pornografia té efectes sobre la concepció de la nostra sexualitat perquè ens dóna idees sobre com tenir relacions sexuals, sobre com funciona el desig, què és el allò que podem anomenar desitjable i què és el que ens ha d'excitar i ens posa un llindar d'expectatives del que s'espera que hem de fer i del que s'espera que han de fer les altres persones quan hi tenim relacions sexuals.
- 2.** Hem de posar als nois en el centre, perquè són els grans consumidors de pornografia i perquè mirant contingut de sexe explícit hi entra en joc quelcom que és molt important: la masculinitat.
- 3.** La pornografia no té la responsabilitat de tot. Aprenem com funciona la sexualitat en un entorn hipersexualitzat, masclista, racista, classista, lgtbiqafòbic, adultocentrista, per tant, la manera com entenem que funciona la sexualitat es troba sota aquests paràmetres i en la pornografia se solen reproduir tots ells. Però en la resta d'aprenentatges que fem sobre com funciona el món, aquestes són les mateixes premisses.

Una diferència que hi ha ara amb el que passava fa uns anys és que l'accés al material pornogràfic és molt més senzill i cada vegada hi ha més adolescents que el consumeixen en un moment en el qual estan construint les bases sobre com hauria de ser la seva vida sexual compartida.

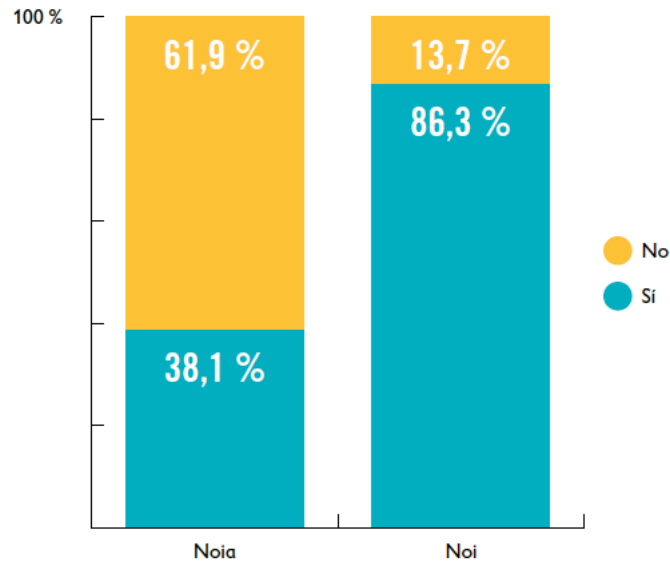
Les dades de Save the children ens diuen, clarament, que l'adolescent consumeix pornografia (independentment del que pensi, sospiti o sàpiga la seva família) i que, sobretot, són els adolescents nois qui ho fan:

Han vist pornografia?

El 62,2 % dels adolescents que van participar en l'enquesta han vist alguna vegada pornografia. En dividir-los per sexe, es comprova una gran diferència entre noies (38,1 %) i nois (86,3 %). Totes les persones de gènere

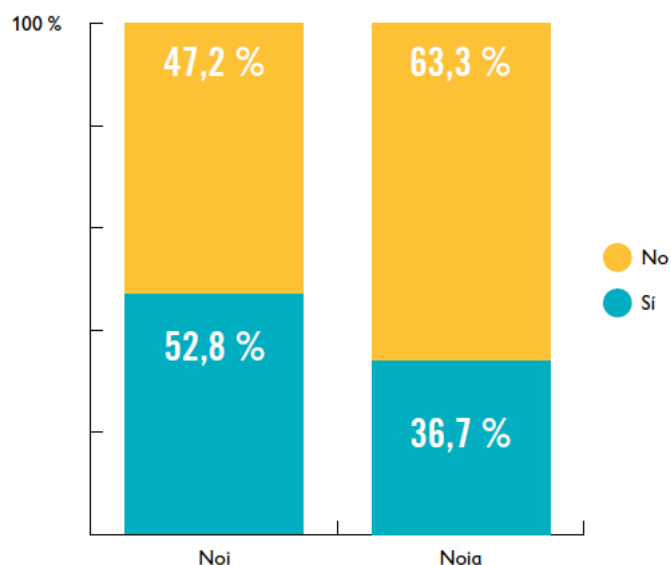
no binari han vist pornografia i, pel que fa a l'orientació sexual, s'observa una tendència semblant: la majoria han vist alguna vegada continguts pornogràfics.

Alguna vegada has vist pornografia?

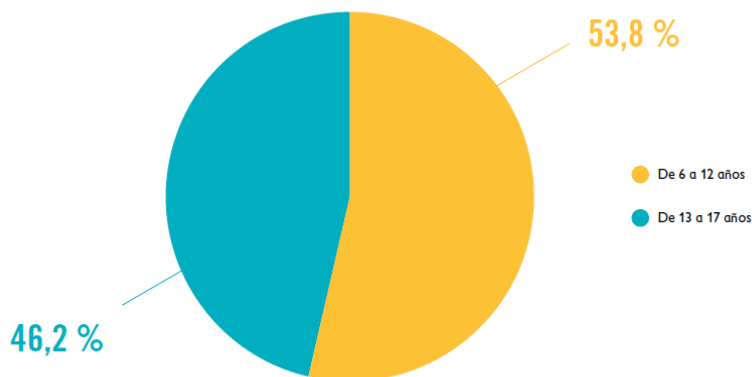
I la pornografia s'acaba convertint en un exemple a posar en pràctica en l'inici de moltes persones que, durant l'adolescència (i més enllà), decideixen compartir la seva sexualitat amb d'altres persones.

Has posat en pràctica o imitat alguna vegada una escena que hagis vist en un video pornogràfic?

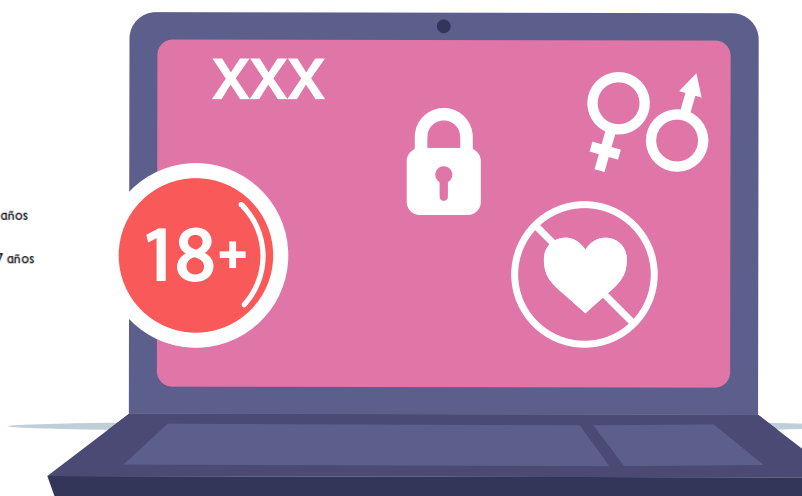

I hem de tenir molt en compte que l'edat d'inici del consum (voluntari o no) de pornografia comença molt més aviat del que ens pensem. Des del mateix estudi de Save the children els resultats són molt reveladors:

¿Cuándo fue la primera vez que viste pornografía?

Fuente: Elaboración propia a partir de los resultados de la encuesta.

Més de la meitat de les persones enquestades havien vist pornografia abans dels 12 anys. I això ens dóna pistes de que si no prenem un paper actiu en l'educació sexual de la nostra canalla, la pornografia de fàcil accés (mainstream) posarà la cirereta a un pastís on la falta d'educació sexual està molt present.

La meua **proposta de treball** per abordar aquest tema es mourà entre les tres línies de treball que abans comentava:

1. La pornografia té influència sobre la nostra concepció de la sexualitat (entre les persones més joves i les adultes també) i la majoria de pornografia que s'està elaborant és masculista. També és cert que n'hi ha d'altra que no ho és.

Aquí podem plantejar-nos:

- A) Com aborem el coneixement de la sexualitat amb la nostra canalla?
- B) Què podem fer si descobrim que miren pornografia?
- C) Tenim models alternatius per oferir?

2. La masculinitat és un dels grans eixos que cal abordar i treballar. En aquest apartat, enllaçaré la vinculació que la masculinitat té amb el consum de prostitució.

Aquí podem parlar sobre:

- A) La caixa de la masculinitat (estudi de Promundo Global del 2017) on ens parla dels elements de la masculinitat hegemònica, entre ells: la hipersexualització i el rebuig de tot allò homosexual.
- B) La vinculació de la masculinitat hegemònica amb el model de violència i hipersexualització i el consum de prostitució com a mostra de masculinitat. Podem parlar de com és el perfil d'homes que acudeixen als serveis d'una prostituta:
I Súper mascle, II Insatisfet sexual, III Dificultats relacional

3. La influència no només arriba de la mà de la pornografia sinó que tenim una societat que ens serveix com a base on aquesta pornografia masculista pot créixer sense problemes.

- A) La pornografia és la cirereta del pastís damunt d'una base masculista
- B) Disney i l'amor romàntic també han fet molt de mal

PREGUNTES FINALS PER INICIAR DEBAT

- 1.** La pornografia té la responsabilitat total del concepte de sexualitat que tenim actualment?
- 2.** Com podem abordar l'accés a la pornografia per part de la nostra canalla?
- 3.** Què fem amb la influència que la pornografia ha tingut amb les persones que ara són adolescents o adultes?

L'EMPODERAMENT SEXUAL FEMENÍ

Si la pornografia és un dels grans referents sobre sexualitat que tenim i tenim ben present que la mitologia de l'amor romàntic també és una de les grans influències, tot plegat juga una mala passada molt gran a l'empoderament femení. Una altra influència en la mala vivència de la sexualitat és la pressió estètica a la que ens sotmeten de ben petites. I un element que no podem oblidar és la imatge de la dona que ens han transmès des de diversos corrents religiosos. L'obsessió pel cos i la submissió com a objectius per les dones han contribuït a la infravaloració de la dona en tots els àmbits i, també, en l'àmbit de la sexualitat.

Tot això, com deia, ens ha portat al patró de sexualitat femenina, que és una sexualitat passiva, obedient, submissa. I això fa que un gran percentatge de dones no puguin gaudir de la seva sexualitat.

Una dada que ens ajuda a entendre com de lluny estem d'un model real de la sexualitat femenina:

- Entre un 70 i un 80% de les dones i persones amb vulva, aconsegueixen els seus orgasmes a través de l'estimulació del clítoris i, tot i això, el model imperant és el de la dona que orgasma tenint penetració vaginal

L'empoderament sexual femení queda coartat per:

- La socialització de gènere: eduquem a les nenes perquè, des de l'infantesa a la vellesa, es quedin en un segon pla i això té repercussions en la vivència de la seva sexualitat i en tots els àmbits de la seva vida.
- El model masculista de la sexualitat: un model que aposta pel coitocentrisme, el falocentrisme i el plaer del penis de l'home cisgènere. I que té més present la quantitat que la qualitat.

- El tabú social de la sexualitat: el centre d'interès de la sexualitat, al llarg dels anys, ha estat la reproducció i s'ha filat tot l'aprenentatge que hem fet, al voltant del fet reproductiu. La resta, tot allò que està vinculat amb el plaer, ha quedat relegat a un lloc residual degut al tabú social que té la sexualitat. Actualment, en un moment en el que la funció eròtica de la sexualitat està sortint a la llum, ho fa des d'una perspectiva completament masculista.

Hi ha diversos elements que hem de tenir en compte si volem treballar per l'empoderament sexual de les dones:

- Educació sexual integral des del naixement. Això implica tenir present que la sexualitat va molt més enllà de les conductes sexuals explícites i que té relació amb les habilitats socials que ensenyem a la canalla, amb el foment de l'autoestima, de l'autoconeixement corporal, de la normalització dels cossos diversos, de l'acceptació del plaer. I hem de posar especial èmfasi en com eduquem a les nostres nenes perquè, en el futur, no visquin la seva sexualitat des del desconeixement.
- Naturalitzar tot allò que té a veure amb la sexualitat, tant la individual com la compartida, i trencar amb la mirada bruta, repressiva i obscena que hem après.
- Acompanyar a les dones adultes en el seu procés d'autodescobriment i dotar de recursos perquè puguin descobrir les capacitats físiques i mentals que tenen per gaudir de la seva sexualitat.

Hem après a viure una sexualitat des de la perspectiva masculista i hem de trencar amb aquest model de sexualitat coitocentrista, falocentrista i centrada en l'orgasme masculí per fomentar una sexualitat que gaudeixi de tots els centímetres de la nostra pell, que incorpori el nostre cervell eròtic de manera àmplia i que visibilitzi la sexualitat com quelcom més ampli que el joc sexual de la penetració. La sexualitat feminista és aquella que prioritza la qualitat i no la quantitat, que desitja el plaer de totes les persones implicades en el joc eròtic, és la que parla de consens i entusiasme al compartir la sexualitat amb algú.

La sexualitat feminista reivindica els drets sexuals per a totes les persones. I això inclou el dret de les dones a decidir sobre el seu propi cos: sobre com vol viure la seva sexualitat, sobre què vol fer i què no amb el seu cos i sobre com vol viure i gaudir del seu plaer.

Com a referència podem parlar del Model de sexualitat proposat per la meua companya Marina Castro i Leonarte (psicòloga i sexòloga). Ella ens explica que cal anar més enllà del model túnel de la sexualitat per arribar a un model en forma de piràmide o hi ha diversos pisos de plaer sexual.

PREGUNTES FINALS PER INICIAR DEBAT

- 1.** Què creus que ha influït en la vivència de la sexualitat femenina, fins ara?
- 2.** Què necessitem per aconseguir un empoderament real de la sexualitat de les dones?
- 3.** Quin model de sexualitat femenina volem aconseguir?
- 4.** Quins elements influeixen en el dret a decidir o no sobre el propi cos i la sexualitat femenina?

Consell Comarcal
del Baix Llobregat

Amb el suport de:

Ajuntament de
Cornellà de Llobregat

Diputació
Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament d'Igualtat i Feminismes
Secretaria de Feminismes

Pacto de Estado
contra la violencia de género